

Handläggare
Annica Dominus
Telefon: 0850836237**Till**
Äldrenämnden 2016-09-20

Svar på Remiss Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad

Remiss från Kommunstyrelsen Dnr: 171-908/2016

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande.

Ann-Christine Hansson
FörvaltningschefKarin Ekdahl Wästberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslöt i budget 2016 att ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad och Internet of Things, IoT (sakernas internet). Stadsledningskontoret har genom avdelningen för digital utveckling utarbetat ett förslag till strategi som nu är ute på remiss.

Äldreförvaltningen är positiv till det förslag till strategi som tagits fram. Den tydliggör vem som ansvarar för vad och vem den är till för. Det behövs ett helhetsgrepp över vad stadens invånare och verksamheter har för behov och önskemål. Det är också positivt att staden gör en översyn av samtliga styrdokument och tar fram ett nytt sammanhållet digitaliseringsprogram.

Äldreförvaltningen anser att de prioriterade projekten måste ses som en del i en helhet och därför bör det tas fram ett förslag, eHemtjänst, som ett komplement till den ordinarie hemtjänsten med några väl definierade tjänster till att börja med.

Bakgrund

Kommunstyrelsen/finansroteln har i remiss begärt äldrenämndens yttrande över remissen Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad. Remissen ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 30 september 2016.

Kommunfullmäktige beslöt i budget 2016 att ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad och Internet of Things, IoT (sakernas internet). Stadsledningskontoret har genom avdelningen för digital utveckling utarbetat ett förslag till strategi. Förslagen i strategin tar hänsyn till och kompletterar andra styrdokument inom området.

Ärendet

Strategin som är framtagen i dialog med 250 personer, arbetsmöten, intervjuer och enkätundersökningar med invånare och omvärldsanalys består av fyra delar.

Del 1. Strategin

Del 2. Kommunikationsstrategin

Del 3. Pågående projekt

Del 4. Möjliga projekt

Strategin

Strategin bygger på Stockholms stads vision 2040, att Stockholms ska bli världens smartaste stad, där utvecklingen utgår från behoven hos invånare, företagare och besökare. Målet ska uppnås genom att Stockholm via innovativa lösningar, öppenhet och uppkoppling blir ekonomiskt, ekologiskt, demokratiskt och socialt hållbart. Strategin syftar till att stimulera, vägleda och samordna insatser för att göra Stockholm till världens smartaste stad genom digitalisering. För att möjliggöra detta har sju strategiskt möjliggörande principer tagits fram.

1. Lösningar bygger på gemensamma digitala plattformar.
2. System utbyter data via centrala plattformar.
3. Tekniska lösningar baseras på öppen standard.
4. Tekniska lösningar byggs modulärt.
5. Avtal möjliggör utveckling och innovation.
6. Säkerhet och integritetsskydd säkerställs.
7. Data tillgängliggörs internt och som öppna data externt.

För att styra finansieringen har tre kostnadsfördelningsprinciper tagits fram.

1. Grundprincipen är att kostnaden ska bäras av det verksamhetsområde som använder it-stödet.

2. Kommunstyrelsens uppdrag att förvalta stadens gemensamma it-infrastruktur fördelas genom it-prislistan.
3. För nät och utrustning som används för data trafik ansvarar Stokab och St. Eriks Kommunikation.

För att genomföra strategin har åtta strategiska principer tagits fram för att ge ramar för insatserna och underlätta prioriteringar.

1. Satsningar utgår ifrån målgruppernas behov.
2. Prioriteringar sker i linje med målbilden.
3. Utveckling bygger på det som redan pågår.
4. Utveckling sker genom samarbete internt och externt.
5. Långsiktighet genomsyrar alla satsningar.
6. Information samlas in med hänsyn till andra.
7. Digitalisering finns med i stadsplaneringsprocesser.
8. Förändring drivs genom kommunikation internt och externt.

Det arbete som genomförs och projekt som kopplas till strategin ska årligen följas upp av varje nämnd och bolagstyrelse.

Kommunikationsstrategin

Det övergripande syftet med kommunikationsstrategin är att nå målet i Vision 2040, Stockholm världens smartaste stad. Strategin är underordnad kommunikationsprogrammet för Stockholms stad. En viktig uppgift blir att identifiera gemensamma budskap, arenor och aktiviteter som kan stärka bilden av en smart och uppkopplad stad i världen. Bilden av Stockholm som smart stad ska stärkas genom kartläggning och kommunikation av de smarta projekt som pågår i staden. Dialog med invånare för att kartlägga behov och önskemål är också en del i strategin.

Pågående projekt

I detta dokument finns en sammanfattning av de digitaliseringsprojekt inom staden som identifierats som pågående eller nyligen avslutade. Totalt 160 stycken.

Möjliga projekt

I arbetet med den övergripande strategin har exempel på möjliga projekt tagits fram tillsammans med stadens verksamheter och beskrivs i detta dokument. De förslagna projekten utgår från de urvalskriterier som definierats i strategin och som innebär att de ska ha hög måluppfyllelse, lönsamhet/ nyttopotential, effekt och genomförbarhet.

Prioriterade projekt

Som en del i genomförandet av strategin initieras ett antal prioriterade förutsättningsprojekt. Bland annat föreslås genomföra juridiska utredningar, kartläggning av befintliga plattformar, öppna data och projekt om samverkan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningen. Kommunstyrelsens pensionärsråd och råd för funktionshinder har tagit del av tjänsteutlåtande den 13 respektive 15 september 2016. De fackliga organisationerna har tagit del av tjänsteutlåtande i förvaltningsgruppen den 14 september 2016.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Äldreförvaltningen är positiv till det förslag till strategi som tagits fram för att utveckla Stockholms stad genom digitalisering. Strategin tydliggör vem som ansvarar för vad och vem den är till för. Det behövs ett helhetsgrepp över vilka tjänster och stödsystem som stadens invånare och verksamheter har behov och önskemål om. Gemensamma digitala plattformar, öppna standarder, att säkerhet och integritetsskydd säkerställs samt att data delas och är öppen är ett behov som även äldreförvaltningen definierat ibland annat i projektet SDC (Stockholm Digital Care) Det är positivt att staden genomför en översyn av samtliga styrdokument för att ta fram ett nytt sammanhållet digitaliseringsprogram. Äldreförvaltningens synpunkter på strategin utgår från verksamhetsområde äldreomsorg.

Förutsättningsprojekten är ett villkor för att komma vidare med exempelvis eHemtjänst. Både infrastruktur och juridik är basen till att arbeta vidare med olika tjänster. Viktigt att kravställning utgår från verksamhetens och de äldres behov och att man börjar med den analysen. Om man inte tar med sig detta in i förutsättningarna, kan det skapa stora problem när man ska ta fram tjänster för den äldre. Erfarenheter från de piloter som olika stadsdelar har genomfört genom åren bör analyseras för att ta tillvara goda erfarenheter. Nyckelfri hemtjänst är ett sådant projekt som genomfördes både i Bromma SDF och Hässelby Vällingby SDF 2011-2012.

Även erfarenheter från andra kommuner bör tas tillvara. Som exempel kan Västerås nämnas. De har tagit fram en Västeråsmodell för att hantera de juridiska frågorna som är mycket framgångsrik.

Ytterligare en aspekt som skulle behöva belysas är hur man ska finansiera kostnader för uppkoppling hos de äldre.

Äldreförvaltningen är positiv till budskapen i kommunikationsplanen:

Beskriva världen vi vill skapa och till vem.

Lyfta positiva budskap om hur digitaliseringen underlättar för stockholmarna.

Blicka framåt- tydligöra vad vi vill åstadkomma och för vem.

Kan detta klargöras för Stockholmarna finns det alla möjligheter att nå målet om att Stockholm ska bli världens smartaste stad.

Smarta lås är ett projekt som föreslås inom både Digital Demo Stockholm och Smart Stad som ett prioriterat projekt. De har lite olika inriktning men projekten bör samordnas och bygga på att det kan vara samma lösning som användas på offentliga byggnader som hemma hos privatpersoner där stadens personal, hemsjukvården eller anhöriga behöver tillträde. Även fastighetsbolagen i staden borde ha nytta av smarta lås för sina hyresgäster. För dessa användningsområden räcker det inte med att kunna låsa upp på distans, hemtjänstpersonalen som har många besök per dag hos olika brukare måste även kunna få ny access till låsen via sin mobil vid ex larmutryckningar. Behovet av att kunna logga vem som får tillträde är dock lika stort.

Två av de redovisade pågående projekten där äldreförvaltningen står som ansvariga känner förvaltningen inte till.

1. App för att utvärdera möten och konferenser.
2. Tolk på mobil enhet

De prioriterade projekten måste ses som en del i en helhet.

Surfplattor för brukare är ett viktigt projekt men måste ses som en del i konceptet eHemtjänst. Där ett antal tjänster bör tas fram till att börja med. Införandet av digitala tjänster förutsätter att brukaren har vissa digitala grundkunskaper som saknas hos flertalet mottagare av hemtjänst idag. Att utbilda både äldre och personal i hur man använder t.ex. en surfplatta är en mycket viktig del för att förslaget verkligen ska få genomslag. Projektet bör inte kopplas enbart till ett stadsdelsnämndsområde eftersom det kan arbeta upp till 82 olika hemtjänstföretag inom området. Bättre att arbeta mot några

specifika hemtjänstaktörer och några kommunala verksamheterna som deltar i projektet DigIT.¹

eHemtjänst

eHemtjänst innebär att delar av hemtjänsten kan kompletteras och utförs med hjälp av ny teknik som exempelvis bildtelefoni, informations- och meddelandehantering, trygghetslarm, smarta lösningar, sensorer samt olika trygghetssystem.

En stor del av hemtjänstens vardag består av tillsynsbesök, där restiden till och från bostaden är en stor kostnadspost. Tillsyn på natten sker efter ett planerat schema. Personen lämnar en nyckel till sin bostad så att nattpersonalen kan komma in.

Många äldre känner sig ensamma och har ingen att kommunicera med där bara tillsyn inte täcker det sociala behovet.

Idag finns det många olika system och teknik för smarta kommunikationslösningar mellan hemtjänst och pensionärer. Staden bör definiera vilka tjänster och vilken teknologi som ska ingå till att börja med. Smarta tjänsterna bör vara välavgränsade och väldefinierade och fokus bör ligga på arbetsätt och organisationsutveckling. Det bör också utarbetas och testa nya arbetsmetoder med hjälp av digitala lösningar.

Man kan koppla Äldrenämndens projekt DigIT till fokusgrupper med äldre som får ge synpunkter på vilka Smarta tjänster som de ser skulle var till bäst stöd för dem. Vad ska staden erbjuda på kort/lång sikt?

En grupp som är viktig att lyfta fram och prioritera är de som arbetar direkt mot medborgarna som myndighetsutövare, biståndshandläggarna. De arbetar oftast med papper och penna hemma hos de äldre. De bör prioriteras att förse med digitala verktyg i sitt arbete och bör vara ett prioriterat delprojekt inom surfplattor till brukare.

Införande av eHemtjänst kommer ställa krav på de tekniska plattformarna i staden och det är viktigt att det tas med tidigt i planeringen av förutsättningsprojekten.

¹ Projektet DigIT ska öka kunskapen, viljan och förmågan hos medarbetare och chefer inom äldreomsorgen, funktionshinderområdet och socialpsykiatri att använda digital teknik som stödjer brukarna och det dagliga arbetet. Projektet delfinansieras av Europeiska socialfonden och pågår mellan 2015-2018.

Bilagor

1. Remiss om Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad.